MAATALOUS

Pitäisi kehittää tilakohtaista aineistoa käyttäviä laskentatyökaluja, joilla voitaisiin optimoida sekä lehmien poistoajankohtaa että uudistuseläinten tuottamista. **MML ANNA-MAIJA HEIKKILÄ**

Öljyretikka ja keltasinappi häätävät juurikasankeroisen

Perniöläispellolla kasvusto kukkii kirkkaan keltaisena vielä elokuun alussa. Kyseessä ei kuitenkaan ole myöhäinen rypsi eikä rapsikaan, vaan pellon kuntoa kohentava öljyretikka.

PERNIÖ (MT)
Viljelijä **Jouko Willberg** hävittää sokerijuurikaslohkoltaan juurikasankeroista luonnon omilla menetelmillä. Lohkolla kasvaa paraikaa seoskasvusto, jossa on öljyretikkaa ja keltasinappia.

Kummastakin kasvista on olemassa juurikasankeroista kestäviä lajikkeita, joita käytetään varsinkin sokerijuurikastiloilla saneerauskasveina. Niiden avulla pystytään hävittämään juurikasta vioittavaa juurikasankeroista.

Ankeroista kestävien lajikkeiden saneerausteho perustuu siihen, että ne eivät toimi juurikasankeroisen isäntäkasveina, kertoo Sokerijuurikkaan tutkimuskeskuksen tutkija **Marja Turakainen**.

Ankeroinen säilyy pellossa munina ja toukkina kuolleista naarasankeroisista muodostuneissa kystoissa.

Kun maassa kasvaa ankeroisen isäntäkasvia, kasvin erittämä juurierite houkuttaa toukat ulos kystoista.

Vaikka öljyretikka ja keltasinappi eivät olekaan ankeroisen isäntäkasveja, ne toimivat samalla tavalla.

Ankeroinen ei kuitenkaan pysty lisääntymään saneerauskasvien juurissa, Turakainen selittää.

Jouko Willberg esitteli saneerauskasvipeltoaan viljelijöille Teho plus -hankkeen järjestämässä pellonpiennarpäivässä viime perjantaina.

Salon Perniössä sokerijuurikasta viljelevä Jouko Willberg aikoo niittää saneerauskasvuston tällä viikolla. Kun kasvusto ei ole vielä ehtinyt tuleentua, se versoo niiton jälkeen uudelleen ja jatkaa juurten kasvattamista.

Kylvö kannattaa tehdä mahdollisimman myöhään

Saneerauskasvit eivät pysty poistamaan ankeroista maasta kokonaan, mutta ne vähentävät sen määrää selvästi.

Vaikutus yltää myös syvälle maahan, sillä öljyretikka ja keltasinappi ovat syväjuurisia kasveja.

Saneerauskasveja voidaan viljellä lohkolla joko kasvukauden pääkasvina tai se voidaan kylvää sadonkorjuun jälkeen kerääjäkasviksi.

”Mitä pidempi saneerauskasvin kasvuaika on, sitä parempi on sen saneerausteho”, Turakainen muistuttaa.

Jouko Willberg on kylvänyt oman kasvustonsa 24. kesäkuuta. Ensimmäisen kerran lohko muokattiin kevyesti 21.5. ja 6.6. siitä torjuttiin rikkakasvit glyfosaatilla.

Saneerauskasviseosta kylvettiin 14 kiloa hehtaarille. Seoksessa oli puolet kumpaakin kasvia.

Lannoitteena annettiin 30 kiloa Suomensalpietaria.

Tällä viikolla Willberg aikoo niittää kasvuston lautasniittokoneella 15–20 sentin sänkeen. Willbergin mukaan kasvusto niitetään ennen tuleentumista, jotta se ei tuota siemeniä ja jotta juurien kasvu ei lopu.

”Kasvusto versoo hyvin niiton jälkeen. Ennen muokkausta kasvuston voi niittää vielä toisen kerran tai sen voi lopettaa glyfosaatilla”, Turakainen ohjeistaa.

JUHANI REKU

KARI SALONEN

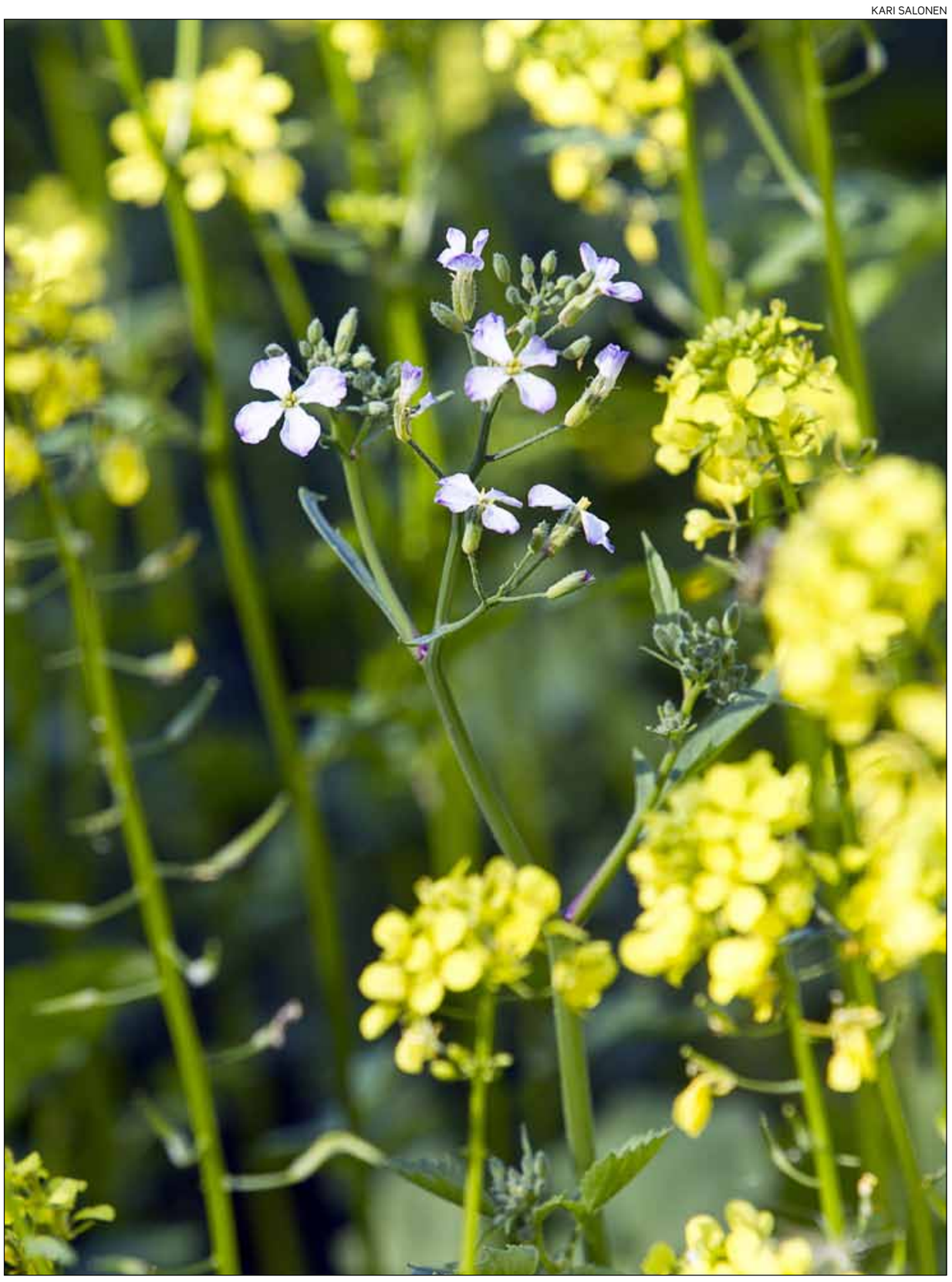

Nimestään huolimatta keltasinappi kukkii Jouko Willbergin kasvustossa valkoisena. Keltakukkainen kasvi on öljyretikka.

Sokerijuurikkaan tutkimuskeskuksen tutkija Marja Turakainen suosittelee saneerauskasveja niin sokerijuurikastilojen kuin perunatilojenkin viljelykiertoon. Öljyretikka ja keltasinappi ovat ankeroisen torjunnassa tehokkaampia kuin vilja.

Saneerauskasvilla kolme tukivaihtoehtoa

Saneerauskasveja viljelevillä viljelijöillä on maatalous-tukihaussa valittavinaan kolme vaihtoehtoa.

Jos saneerauskasvi kylvetään lohkolle varsinaisen viljelykasvin sadonkorjuun jälkeen, lohkolta saa kaikki ne tuet, joihin lohkon pääviljelykasvi oikeuttaa.

Kasvukauden ainoana viljelykasvina saneerauskasvi voidaan ilmoittaa viherlannoitusnurmeksi. Viherlannoitusnurmeksi ilmoitetulla saneerauskasvilohkolla käytetyssä siemenseoksessa ei tarvitse olla tukiehtojen edellyttämää 20 prosentin osuutta typensitojakasvin siemeniä.

Lohkon voi myös ilmoittaa viherkesannoksi, jossa lohkon tukitaso on vaihtoehdoista alhaisin.

JUHANI REKU

SANEERAUSKASVI

Maan desinfioija ja rakenteen parantaja

Saneerauskasveja käytetään vihannes-, peruna- ja sokerijuurikasviljelmillä torjumaan ankeroisia. Lisäksi kasvit parantavat maan rakennetta ja pienentävät maalevintäisten kasvitautien painetta.

Hajotessaan kasvit tuottavat maalevintäisiä kasvitauteja tappavia kaasuja. Kaasun desinfioivaa vaikutusta kutsutaan biofumigaatioksi.

Saneerauskasveina viljellään rehuöljyretikkaa ja erilaisia sinappikasveja.

Saneerauskasvit ovat nopeakasvuisia, joten ne voidaan kylvää sadonkorjuun jälkeen. Tällöin ne voivat toimia myös ravinteiden kerääjäkasveina. Niitä voidaan viljellä lohkolla myös pääkasvina. Tällöin kasvusto on hyvä kylvää mahdollisimman myöhään.

Öljyretikka kasvattaa rehevän kasvuston lisäksi syvän juuriston.

Asetusluonnosta raakamaidosta voi vielä kommentoida

Sidosryhmät voivat elokuun ajan kertoa mielipiteensä raakamaidon luovutusta koskevasta asetusluonnoksesta, jota maa- ja metsätalousministeriö (MMM) valmistelee.

MMM:n mukaan säädösvalmistelussa on otettu huomioon talven ja kevään aikana saadut lausunnot sekä muiden jäsenmaiden ja Euroopan komission helmikuussa päättynyt huomautusaika.

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että raakamaidon ostajalle on kerrottava kirjallisesti maidon säilytyslämpötilasta, viimeisestä käyttöpäivästä ja siitä, ettei raakamaitoa pidä antaa riskiryhmille ilman lämpökäsittelyä. Vaatimus koskisi määrästä riippumatta tilalta luovutettavaa, ravintolassa tarjoiltavaa ja laitoksen pakkaamaa raakamaitoa.

Ehdotuksen mukaan pienten alle 2 500 kiloa vuodessa raakamaitoa myyvien tilojen ei tarvitsisi tehdä elintarvikehuoneistoilmoitusta, vaan toiminta katsottaisiin kuten ennenkin osaksi alkutuotantoa.

Pienten tuottajien maidon olisi täytettävä E-luokan solu- ja bakteerivaatimukset ja toiminta olisi sisällytettävä omavalvontaan.

Yli 2 500 kiloa vuodessa myyvät tilat saisivat jatkossa luovuttaa raakamaitoa niin paljon kuin haluavat ja ilman vaatimusta laitoshyväksynnästä. Raakamaito olisi luovutettava kuluttajan astiaan.

Maidon myynnin edellytys olisi, että tuottaja tekee elintarvikevalvontaviranomaiselle ilmoituksen elintarvikehuoneistosta ja että toiminta täyttää elintarvikehuoneistoa koskevat vaatimukset.

Karjasta ja maidosta pitäisi tehdä tietyt mikrobiologiset tutkimukset ja maidon olisi täytettävä E-luokan solu- ja bakteerivaatimukset.

Muut uudet vaatimukset koskisivat muun muassa omavalvonnan päivittämistä, raakamaidon säilytyslämpötilaa ja lypsyn ja luovutuksen välistä aikaa

Säädösuudistuksesta huolimatta raakamaidon pakkaaminen edellyttäisi yhä laitoshyväksyntää eikä raakamaitoa saisi toimittaa tuotantotilalta suoraan myymälään tai ravintolaan tilan ulkopuolelle.

Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran mukaan Suomessa tärkeimmät raakamaidon elintarviketurvallisuutta vaarantavat biologiset riskit eli tauteja aiheuttavat bakteerit ovat ehec-, kampylo-, listeria- ja salmonellabakteerit.

Ne voivat aiheuttaa vakavia seurauksia ihmisen terveydelle.

Kuluttajan riskiä lisää myös raakamaidon säilyttäminen kotikeittiössä pitkään ja liian lämpimässä.

MAIJA ALA-SIURUA

Automaattilypsy parantaa maitotilan tuottavuutta

Tuoreen väitöstutkimuksen mukaan maitotilan tuottavuuden kehitys kohenee, kun tila siirtyy automatisoituun lypsyyn. Tämä puolestaan parantaa tilojen edellytyksiä jatkaa toimintaansa.

Sairaat lehmät kannattaa hoitaa, ja uudistuseläimet tuottaa suunnitelmallisesti alkionsiirtoa ja sukupuolilajiteltua spermaa käyttäen.

MML **Anna-Maija Heikkilä** Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT:stä tarkasteli väitöstutkimuksessaan lypsykarjatilojen teknologiavalintoja ja karjan uudistamista.

Väitöstutkimuksesta selviää, että tilakoon kasvu parantaa tuottavuuskehitystä lypsyjärjestelmästä riippumatta. Voimakkaimmin tuottavuus koheni tiloilla, jotka siirtyivät robottilypsyyn.

”Välitön vaikutus oli teknisen muutoksen ansiota”, Heikkilä kertoo.

Automatisoinnilla voidaan ratkaista myös työvoiman saatavuuteen liittyvät ongelmat. Näin tilan kokoa voi kasvattaa, mikä edistää tuottavuutta.

Väitöstutkimuksen mukaan sairaan lehmän hoitaminen on usein taloudellisesti kannattavampaa kuin sen korvaaminen ensimmäistä kauttaan lypsävällä lehmällä.

Mikäli lehmä lypsää jatkuvasti vähän, on sen poistaminen karjasta taloudellisesti järkevää.

Heikkilän mielestä tuottajien pitäisi tietää nykyistä enemmän lehmien ennenaikaisten poistojen kustannuksista ja sairaiden lehmien hoidon taloudellisesta hyödystä.

”Pitäisi kehittää tilakohtaista aineistoa käyttäviä laskentatyökaluja, joilla voitaisiin optimoida sekä lehmien poistoajankohtaa että uudistuseläinten tuottamista.”

Uudistuseläimiä kannattaa tuottaa uudella teknologialla.

Lehmävasikoiden tuotantoa saadaan nopeutettua siementämällä lehmä sukupuolilajitellulla spermalla.

Lajitellun siemenen käyttö on syytä keskittää hiehoille, sillä lehmillä perinteinen siemennys on kannattavampi vaihtoehto.

Alkionluovutus antaa hyvän taloudellisen tuloksen sellaisenaan ilman vasikan sukupuolen ennalta määrittämistä.

MAIJA ALA-SIURUA

MML Anna-Maija Heikkilän väitöskirja ”Replacement decisions on Finnish dairy farms – toward better economic performance with novel technology and sustainable herds” tarkastetaan 17.8.2013 klo 12 Helsingin yliopistossa (Arppeanum, Snellmaninkatu 3).

Nurmi 2013 -tapahtuma torstaina Ylivieskassa

YLIVIESKA
Nurmi 2013 -tapahtuma järjestetään torstaina 8.8. Ylivieskassa. Tapahtumapaikka ovat peltolohkot raviradan läheisyydessä.

Näyttelypäällikkö **Markku Heikkilä** Yaralta odottaa paikalle yli 5 000:ta alan ammattilaista laajalta alueelta. Odotukset eivät ole perusteettomia, sillä edellisellä kerralla kävijöitä oli 3 400.

”Ylivieska on sijainniltaan loistava paikka tälle tapahtumalle. Kulkuyhteydet ovat hyvät ja tässä on vahvat karja-alueet ympärillä. Lisäksi ravirata parkkipaikkoineen on näyttelyvieraiden käytössä.”

Tämänvuotinen tapahtuma on saanut myös näytteilleasettajat ja tavarantoimittajat liikkeelle. Mukana on yli 30 alan toimijaa.

> Ylivieska on sijainniltaan loistava paikka tälle tapahtumalle. Kulkuyhteydet ovat hyvät ja tässä on vahvat karja-alueet ympärillä.«
>
> **MARKKU HEIKKILÄ**

Uutuutena ovat mukana viljaruudukot, joista voi tarkkailla lannoitustasojen, lajikkeiden ja kasvinsuojeluaineiden vaikutusta kasvustoon. Mittava työnäytös on mukana tälläkin kertaa.

JUSSI KORKIA-AHO